

Ukrainian Orthodox Church of Canada Українська Православна Церква в Канаді L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

Новомученики Холмські та Підляські

The New Martyrs of Kholm and Pidlyashya

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ
kutash@unicorne.org

«Я глибоко вірю, що дехто з-поміж замордованих Душпастирів моєї Єпархії буде зачислений нашої Церквою до лику Святих.» Митрополит Іларіон (Огієнко)

У дні 7-8 червня 2003 р. у старинному місті Холмі на сході Польщі, Ієрархи, Священики та Вірні урочисто прославили 8 Новомучеників. Між ними 7 Священиків і одна Мучениця, дружина Священика-Мученика (як кажемо в Канаді, «Добродійка»). Вони – представники соток а то й тисячі православних Християн, яких мучили і вбивали в часі політичної та конфесійної метушні, яку нанесла друга світова війна. Їх пам'ять святкуємо щороку у першу неділю червня за григоріанським календарем (і так наприклад у 2012-му р. це було 3-го червня).

Українська Православна Церква в Канаді (УПЦК) особливо зв'язана з цими Новомучениками. По перше, це тому, що багато з них були українського походження. Такою і є поважна частина православних у Польщі. А друге, перший Митрополит нашої

“I firmly believe that some of the murdered pastors of my diocese will be accounted by our Church into the ranks of Saints.” Metropolitan Ilarion (Ohiyenko)

On June 7-8, 2003, in the ancient city of Kholm in eastern Poland, the Hierarchs, Priests and Faithful of the autocephalous Orthodox Church of Poland solemnly canonized 8 new Martyrs, 7 of them Priests and one the martyred wife of one of the martyred Priests (as we say in Canada, a “Dobrodiyka”). They represented the hundreds and perhaps even thousands of Orthodox Christians tortured and killed during the political and religious turmoil brought about by the second world war. Their memory is celebrated on the first Sunday of June according to the Gregorian Calendar each year (thus, for example, in 2012 this was on June 3).

The Ukrainian Orthodox Church of Canada has a special connection to these Saints. First, it is because a good many of them were ethnic Ukrainians. Such make up a large proportion of the Orthodox in Poland. Second, our Church's first Metropolitan, Metropolitan

Церкви, світлої пам'яті Митрополит Іларіон (Огієнко) служив, як Єпископ цієї сторони у той так важкий час. У своєму Архипастирському Посланні з нагоди П'ятдесятниці в 1941-му р. він написав такі незабутні слова: «Я глибоко вірю, що дехто з-поміж замордованих Душпастирів моєї Єпархії буде зачислений нашої Церквою до лику Святих.» Нарешті наспів на те час і Новомучеників визнано і прославлено. Що така канонізація відбулася в Польщі в 2003-му р. свідчить про те, що там розвивається демократичне суспільство, в якому люди різного походження можуть жити нормальним життям, відзначаючи свої радощі та оплакуючи свої трагедії. Ми також пригадуємо, що Польща саме першою визнала суверенну Україну в 1991-му р., та що колишній президент Польщі Олександр Кваснєвський був одним з державних мужів, які допомогли затвердити успіх Помаранчевої Революції, якої ціль було зростання такого суспільства в Україні після моральної й духовної руїни країни комуністичною ідеологією. Уроки цієї Революції далі вивчаємо. Я вдячний о. Аркадію Миронкові, православному Священникові в США, при бувшому з Польщі, за матеріали, яких він прислав мені в 2008-му р. про життя цих Новомучеників. (Один з них – Новий Священномученик Василь Мартиш: ось тут). Бл. п. Митрополит Василій (Федак), який висвятив на сан Священника о. Юрія Бриг'їдира, який обслуговував нашу Громаду впродовж більш ніж 17 літ, поручив вшанування їхньої пам'яті в УПЦК. Мої досліді по Інтернету відкрили ще дві спільноти, які вшановують своїх же «Холмських Мучеників». Перша - це спільнота єврейська, яку в Холмі практично винищили наїзники нацисти. А друга - це спільнота польська (католики, як латинського так і візантійського обряду), яка пам'ятає мучеництво у Пратуліні (в холмській дієцезії) 24-го січня 1874-го р. 13-ох «уніцув», як їх називають по-полському, тобто вірних Християнської	Ilarion (Ohiyenko) of radiant memory, was the Bishop of the region during this most difficult time. In his Archpastoral encyclical on Pentecost in 1944 he wrote the memorable words: "I firmly believe that some of the murdered Pastors of my diocese will be accounted by our Church into the ranks of Saints." The time finally came and the Martyrs were recognized and celebrated. That such a canonization took place in Poland in 2003 is a sign of the happy fact of the unfolding there of a democratic society in which people of diverse backgrounds can live normal lives, celebrating their joys and weeping over their tragedies. We also recall that Poland was the first to recognize a sovereign Ukraine in 1991 and that former Polish President Aleksander Kwasniewski was among the statesmen who helped to achieve the success of the Orange Revolution whose goal was the growth of such a society in Ukraine after the moral and spiritual devastation of the land by Communist ideology. The lessons of that Revolution are still being learned. I am grateful to Fr. Arkadiusz Mironko, an Orthodox priest in the U.S.A. hailing from Poland, for materials he sent me in 2008 on the lives of these Martyrs. (One of them is the New Hieromartyr Vasyl' Martysz: click here). They were commended for veneration in the Ukrainian Orthodox Church of Canada by Metropolitan Wasyly (Fedak) of blessed memory, who ordained to the Holy Priesthood, Fr. George Brygidyr, former Rector of St. Mary the Protectress Parish in Montreal for over 17 years. My research on the internet found two other communities who remember their own "Martyrs of Kholm" (Chelm in Polish). One is the Jewish community which was virtually obliterated by the Nazi invaders. The other is the Polish community which marks the martyrdom in Pratulin (in the Chelm diocese) on January 24, 1874, of 13 "Unici" as they are called in Polish, faithful of the Christian community which grew out of the Union of Brest (1596), in which Orthodox Bishops of Ukraine and Poland accepted the authority of
---	--

спільноти, яка розвинулася з Берестейської Унії (1596 р.), в якій православні Єпископи України та Польщі прийняли над собою владу Папи Римського, однак затримуючи свої православні обряди та традиції (напр. жонате Священство). Ці Мученики теж були українського походження і вони оточили свою Святиню, відмовляючись віддати її солдатам Царя, який наказав був передати її Російській Православній Церкві. Вони молилися і співали духовні пісні, коли їх стріляли. Папа Іван Павло II канонізував їх у 1996-му р.

Мучеництво можна розуміти по-різному. Можна зосередитись на трагічну сторону, бо ж людей несправедливо і жорстоко умертвили. Пам'ять про таких мучеників може викликати почуття, що люди стали жертвами, а за цим може наступити й почуття гніву та жадоба помсти. Такі почуття спонукують не раз нових мучеників – тільки цим разом по другій стороні. Та мучеництво також можна розуміти, як заклик до любові та прощення, як це було з нашим Господом, Який прощав і молився за тих, які Його мучили (а ми могли б і себе, через свої гріхи, зачислити до списку цих мучителів) на Хресті.

Ми повинні пригадати, що основне значіння слова «мученик» це «свідок». Те, як Мученики приймають свої терпіння та смерть – це свідчення про їхню віру в Господа любові та радості, Якого терпіння та смерть приносять світові спокій і примирення. Вірний спосіб вшановувати Мучеників, після того, як ми їх оспівали та поклонились їхнім Іконам – це піти і *самими* намагатися бути вірними свідками у тому, що говоримо та що робимо, а особливо своїм смиренним життям у покайнанні, щоб чим раз більше ставав цей світ, за який наш Господь (і вони) страждали «Царством нашого Бога і Христа Його» (Відкриття 12:10). Амінь.

the Pope while retaining their Orthodox worship and traditions (including married Clergy). These were also ethnic Ukrainians who surrounded their Church, refusing to give it up to the soldiers of the Tsar who had ordered that it be given to the Russian Orthodox Church. They prayed and sang religious songs as they were shot. They were canonized by Pope John Paul II in 1996.

Martyrdom may be viewed in different ways. One might focus on the tragedy of it, since people are unjustly and cruelly put to death. The memory of such martyrs can inspire a sense of being victimized, bringing about resentment and the desire for vengeance - which often makes new martyrs for the other side. It can also be a call to love and forgiveness, as was the case with our Lord Who forgave and prayed for His tormentors (it is possible to see each of us among these) upon the Cross.

We must recall that the essential meaning of the word "martyr" is "witness". The way in which Martyrs accept their suffering and death is a testimony of faith in the Lord of love and joy, Whose suffering and death brings peace and reconciliation to the world. The right way to venerate Martyrs, after having sung Hymns and venerated their Icons is to go forth and strive *ourselves* to be faithful witnesses in what we do and say – and especially by our humble and penitent way of life – to make this world for which our Lord (and they) died ever more manifestly "the Kingdom of our God and of His Christ" (Revelation 12:10). Amen.

June 15, 2012